

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในพ.ศ. 2526 และโครงการศึกษาวิจัยทางโบราณคดีลุ่มแม่น้ำ
จรเข้สามพัน ซึ่งได้รับเงินสนับสนุนจากธนาคารนครหลวงไทยใน พ.ศ. 2527 การวิจัย
จึงเริ่มดำเนินการใน พ.ศ. 2526 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการก่อตัวของชุมชน การ
ขยายตัวของชุมชนลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพัน และการพัฒนาจนกลายเป็นศูนย์กลางของบริเวณ
ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตกในสมัยต้นประวัติศาสตร์ โดยจะใช้วิธีการศึกษาแบบประวัติ
ศาสตร์ท้องถิ่น (local history) ซึ่งจะใช้ข้อมูลทั้งประเภทเอกสารตำนาน นิทาน
พื้นบ้าน คำบอกเล่า ฯลฯ และข้อมูลทางโบราณคดีและมานุษยวิทยา เป็นหลักในการ
วิเคราะห์ตีความ

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะและรูปแบบการพัฒนาของชุมชนลุ่มแม่น้ำจรเข้
สามพัน ตลอดจนสถานะและบทบาทของชุมชนในสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติ
ศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยทวารวดีและหลังสมัยทวารวดี โดยคาดหวังว่าอาจจะ
ช่วยให้ความกระจ่างชัดแก่การศึกษาประวัติศาสตร์ไทยสมัยก่อนกรุงสุโขทัย และกรุงศรี
อยุธยา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันตก
ของโครงการวิจัยอื่น ๆ ในภายหลัง

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพัน
กับพัฒนาการของชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้เคียงในยุคสมัยเดียวกัน

4. มุ่งจะหาข้อสรุปจากการวิเคราะห์ตีความของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกันกับ
ชุมชนลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพันและเมืองอุททองโบราณ โดยนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่รวบรวม
ขึ้นใหม่จากโครงการวิจัยนี้ พร้อมทั้งข้อเสนอเกี่ยวกับปัญหาใหม่ ๆ ที่ควรจะต้องทำ
การวิจัยต่อไปในอนาคต

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายจะศึกษาสภาพของชุมชนลุ่มแม่น้ำจรเข้สามพัน โดย
เริ่มตั้งแต่ศึกษาสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของการตั้งถิ่นฐาน
พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ลักษณะและ